

University of Ljubljana
Faculty of Computer and
Information Science

Alenka Kavčič, Ivan Lovrić, Vera
Smole

-

Interaktivna karta slovenskih narečnih besedil

-

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za računalništvo in
informatiko, Filozofska fakulteta

21. 9. 2018

Vsebina

- Motivacija
- Interaktivna karta narečnih besedil (IKNB)
  - Interaktivna spletna aplikacija
  - Prikaz gradiva
  - Dodajanje novega gradiva
- Zaključek
  - Nadaljnje delo

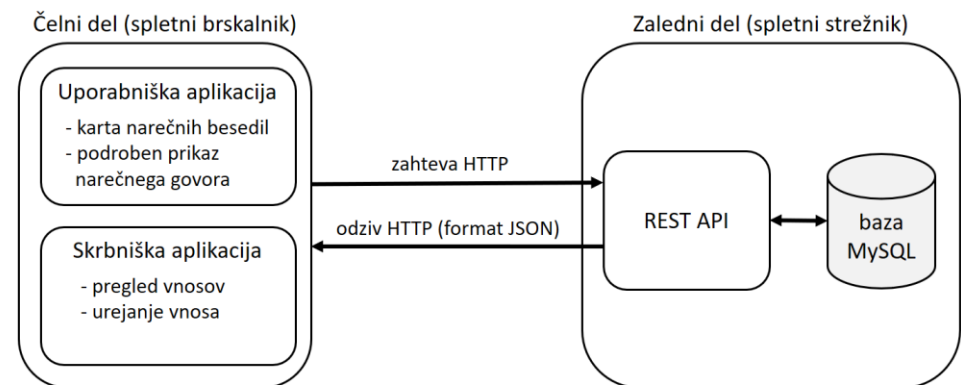
Motivacija

- Tekom let zbranih veliko gradiv narečnega govora
  - V okviru dveh predmetov na UL FF
  - V aplikaciji trenutno na temo *Stara kmečka hiša*
  - Zvočni posnetki, fonetično-fonološke transkripcije, poknjižitve, analize
- Izdana brošura v tiskani obliki
  - Okorna in neprilagodljiva, težje dostopna
  - Brez zvočnih posnetkov
- Želja predstaviti širši javnosti, narediti gradivo dostopno širom sveta (slovenščina na tujih univerzah)

Interaktivna karta narečnih besedil

- Predstavitev gradiv v obliki spletne aplikacije
  - <http://narecja.si>
- Uporabniški del
  - Prikaz zbranih gradiv
- Skrbniški del
  - Urejanje gradiv
- Čelni in zaledni del

Uporabniški del aplikacije

- Prikaz krajev s posnetki narečnega govora
- Temelji na interaktivnem zemljevidu Slovenije
  - Obložen z označenimi narečnimi skupinami

Interaktivna karta slovenskih narečnih besedil
Stara kmečka hiša

Sentvid pri Ljubljani (Ljše) - Gorenjsko narečje, gorenjska narečna skupina

Ljubljana, štetna skupnost Sentvid, mestna občina Ljubljana.
Zapisovalca: Tamara Platušek, leto zapisa: 2003. Analizira Vera Smole.

Transkripcija

Pokrijžitev

Analiza

1 Naglas	
1.1 Tonemski; količina nasprotja so obrambna, kratki samoglasniki so naglašeni dinamično:	valčke, zidane; nôt : so'mo, z'dej
1.2 Izvoden je naglasni umik na prednaglasna e in o, včasih tudi na a:	vêžja, rêkal so; visôke, vòdo, prèstor, zgòrje, gòr; s-škôdnam
2 Dolgi samoglasniki; le zvočniki s tipičnimi gorenjskimi razvojnimi sovpadji	
2.1 ê > (e)j, e in e' > e; pred j > g:	mêlê sa, stêžxo, pêč, z zapêčkom, lèšnê, naprêj

Skrbniški del aplikacije

- Dodajanje in urejanje gradiva (po prijavi)

Odjava

Urejevalnik narečnih besedil

Odjava

Urejevalnik narečnih besedil

Strani
Strani in zapri
Preklici

#	Kratica	Kraj	Narečje
1	Bo	Bovec	Obsoško narečje
2	B	Brestovec	Srednještajersko narečje
3	C	Col	Notranjsko narečje
4	Cv	Cven	Priško narečje
5	Dk	Dokležovje	Prekmursko narečje
6	DL	Dolnji Logatec	Horjulsko narečje
7	Dr	Dornberk	Kraško narečje
8	Dv	Dvorje pri Cerkljah na Gorenjskem	Gorenjsko narečje
9	F	Filovci	Prekmursko narečje
10	G	Gubno pri Lesičnem	Kozjansko-bizeljsko narečje
11	KL	Kanalski Lom	Tolminsko narečje
12	KB	Koprivnik v Bohinju	Gorenjsko narečje
13	KR	Kot pri Ribnici	Dolenjsko narečje
14	Kr	Krasinec	Severnobelokranjsko narečje
15	Ku	Kumpolje pri Gabrovki	Dolenjsko narečje
16	LP	Loški Potok	Dolenjsko narečje
17	Lu	Luče	Zgornjesavinjsko narečje
18	M	Maribor	Južnopohorsko narečje

Odjava

Urejevalnik narečnih besedil

Strani
Strani in zapri
Preklici

Osnovni podatki

Oznaka:

Lokacija:

Narečje oz. podnarečje:

Zemljepisna širina in dolžina:

Metapodatki:

Zvočni zapis (priporočeno: mp3)
Naložena datoteka: /resources/audio/24.mp3
Izbrši naloženo datoteko

▶ 0:00 / 1:55 ● 🔊 🔇

Besedilo

Transkripcija

Učásax so ble xiše čiz-drgáčne, k-so dónsas. Niso ble kó valičke pa visócke ko z'dej. Měle so mějxne ókne po strěxse s cě'glog. So 'mó čna u-náš vás ja bla s slámo pokríta. B'le so zídane. Ka-s pršú nót, ja bla najpraj véža, pój po čérna kúxina. 'Tam je biú kuríšse za krúššno pěč. Z véže se-j-sló: na čn-stran u xišo, naprěj pa še-u-kámro. U xiš ja bla u-čnmu kót miza s klojpo: pa s stóclam, u drúgam kót pa pěč z zapěčkam in klojpo. U xiš ja bla tut póstla, 'bm sta spála máma pa áta, u zípko pa 'najmlájš ótrok. Čúne so mčl sprájlane u skrín al pa u kámbr. Něk so mčl tud zídne omáre, nót pa svěče, žčignano vódo, oróvdje, šnóps, domáča zdravíla in drúge drobnaríje. Póvdan ja biú lasčn, u kúxan pa tlojnat al pa kómit. Zrávcn kúxne ja bla

Poknjížitev

Včasih so bile hiše čisto drugačne, kot(t) so danes. Niso bile tako velike pa visoke ko zdaj. Imele so majhne okne 'majhna okna' pa strehe iz ceglav 'opek'. Samo ena v naši vasi je bila s slamo pokrita. Bile so zidane. Ko si prišel not 'noter', je bila najprej veža, poj 'potem, nato', pa črna kuhinja. Tam je bilo kurilče za krušno peč. Iz veže se je šlo na eni strani v hišo, naprej pa še v kamro. V hiši je bila v enem kotu miza s klojpo pa s stoli, v drugem kotu pa peč z zapčekom in klojpo. V hiši je bila tudi postelja, tam sta spala mama pa ata, v zibki pa najmlajši otrok. Cunje so imeli spravljene v skrini ali pa v kambi 'manjša soba'. Nek 'nekje, ponekod' so imeli tudi zidne omare, not(n) pa sveče, žecnane 'blazoslavljeni' vodo, orodje, šnops 'žuanic', domača

Analiza

Sekcija	Opis	Primeri
1	Naglas	
1.1	Tonemski: količnostna nasprotja so ohranjena, kratki samoglasniki so naglašeni dinamično:	valičke, zídane; nót : so'me, z'dej

Uredi | Izbrši
Uredi | Izbrši

Zaključek

- Prva tovrstna aplikacija za slovenska narečna besedila
- Pregled vseh slovenskih narečnih skupin, narečij in podnarečij
- Poslušanje zvočnih zapisov narečnih govorov
- Ogled fonetičnih zapisov in glasovna poknjižitev
- Diahrona analiza narečnih posebnosti
- Dopolnjevanje zbranih gradiv

Nadaljnje delo

- Dopolniti z že zbranimi in novimi gradivi
  - Dodatnih 30 krajev na isto temo
  - Dodati nove teme in kraje
- Prenos na strežniško infrastrukturo CJVT
  - Dolgoročno delovanje in vzdrževanje
- Razvoj novih funkcionalnosti
- Objava zbranih gradiv v obliki spletne zbirke podatkov
  - Dostopno drugim raziskovalcem
  - Omogočeno strojno branje in obdelava